

Список використаних джерел:

1. James S. Henry. The price of offshore revisited / Tax Justice Network [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_120722.pdf.
2. Вороніна А. М. Місце і роль офшорного бізнесу в сучасній світовій економіці: дис. ... канд. екон. наук / А. М. Вороніна. – М., 2008. – С. 52-54.
3. Офшори в глобальній економіці: світовий досвід і російські реалії / Документ Центру ситуаційного аналізу РАН (науковий керівник академік Є. Примаков) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kommersant.ru/doc/1962493>.
4. Удовик Е. Л. Офшорна економіка в світовій практиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/resources/d91194ae07a0101c54cc2f6f382326e3.pdf>.
5. Хейфец Б. Офшорні юрисдикції в глобальній і національній економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bookree.org/reader?file=671908&pg=4>.
6. Ярошевич В., Сарган А. Офшорний сегмент світової економіки: еволюція і тенденції розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbrb.by/bv/cont.asp?id=9675>.

Грицишин А.Т.

аспірант,

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ КРАЇН БАЛТІЇ
У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ РЕЗЕРВАМИ**

Значне зростання обсягів міжнародних резервів в останні роки поставило завдання перед центральними банками країн щодо співпраці в сфері компетентного управління міжнародними резервами. Таке управління повинне враховувати особливості політики валютного курсу країни, шукати ефективний компроміс між ризиком та прибутковістю, а також уникати ринкових коливань.

Велика увага приділяється чіткості розподілу ролей та прозорості у здійсненні операцій з міжнародними резервами. Також враховується попередній негативний досвід з управління міжнародними резервами та пов'язані з ним зовнішні ринкові і операційні ризики.

Розглянемо детальніше діяльність центральних банків країн Балтії у сфері управління міжнародними резервами.

Міжнародні резерви центрального Банку Естонії (Eesti Pank) дозволяють йому залишатися незалежним від уряду та гарантувати достатність коштів для покриття будь-яких можливих фінансових збитків. У більш широкому плані, резерви допомагають забезпечити довіру до грошової системи євросони та підтримувати стабільність естонської економіки і фінансової системи [2].

Усі центральні банки країн зони євро мають власні міжнародні резерви, які Євросистема при необхідності може використовувати для врегулювання

курсової політики. Після вступу в зону євро у 2011 році, Банк Естонії перевів свої активи у міжнародні резерви Європейського центрального банку.

До складу міжнародних резервів Європейського центрального банку належать долар США, японська єна, золото, спеціальні права запозичення МВФ.

Окрім управління власними фінансовими активами, Банк Естонії приймає активну участь в управлінні міжнародними резервами Європейського центрального банку.

На основі моделі спеціалізації валют, Банк Естонії співпрацює з Банком Фінляндії (Suomen Pankki) в управлінні часткою цінних паперів, які деноміновані в доларах США та належать Європейському центральному банку. Співпраця відбувається в наступних сферах:

- розвиток інвестиційної стратегії;
- розподіл операційних процедур;
- аналіз прибутковості портфеля.

Центральний Банк Латвії (Latvijas Banka) здійснює управління міжнародними резервами згідно з Принципами, затвердженими Радою керуючих Банком. До основних цілей управління резервами належать збереження вартості, підтримка ліквідності та забезпечення повернення прибутковості [4].

Банк Латвії інвестує свої міжнародні резерви у ліквідні та надійні фінансові інструменти. Зокрема Банк може інвестувати свої резерви у банківські рахунки та термінові депозити Міжнародного банку реконструкцій і розвитку, Банку міжнародних розрахунків, Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкцій і розвитку, Північного інвестиційного банку та інших міжнародних інституцій. Банк Латвії може також інвестувати в уряд, урядові установи та цінні папери банків наступних країн: США, Німеччина, Японія, Великобританія, Франція, Швеція, Данія, Нідерланди та Канада. Міжнародні резерви за жодних умов не можуть бути інвестовані у фінансові інструменти, що мають частку фондових акцій. При цьому інвестиції у фінансові інструменти міжнародних інституцій, державних установ та банків не може перевищувати 20% загального обсягу міжнародних резервів Банку Латвії.

Однією з функцій центрального Банку Литви (Lietuvos Bankas) є управління, використання та розміщення міжнародних резервів. Банк прагне інвестувати резерви у надійні, ліквідні та прибуткові активи, тим самим забезпечуючи стабільну роботу режиму фіксованого валютного курсу [1].

До введення в обіг євро у 2015 році основним завданням Банку Литви в управлінні міжнародними резервами було забезпечення такої кількості ліквідних фінансових ресурсів, якої в будь-який час повинно було бути достатньо для утримання фіксованого валютного курсу національної валюти. При цьому управління міжнародними резервами здійснюється на основі жорсткого дотримання принципів ліквідності та надійності.

При визначенні інвестиційної стратегії міжнародних резервів, Банк Литви бере до уваги той факт, що в рамках режиму фіксованого валютного курсу

часті втручання у внутрішній валютний ринок викликають зміни в загальному обсязі міжнародних резервів. Саме тому навіть у випадках криз на внутрішніх фінансових ринках, частина резервів повинна залишатися незайманою.

Міжнародні резерви Банку Литви поділяються на:

- ліквідний портфель. Його розмір визначається з урахування операційних потреб в ліквідності на внутрішньому валютному ринку та балансів рахунків в іноземній валюті клієнтів Банку Литви. Управляючи даним портфелем, центральний банк прагне, щоб дохід портфеля перевищував процентну ставку по зобов'язаннях Банку Литви та перевищував доходи без ризикових інвестицій в перспективі одного року;

- інвестиційний портфель. Банк Литви здійснює управління даним портфелем таким чином, щоб максимізувати його дохід в перспективі одного року з обмеженням мінімальної прибутковості інвестицій, які перевищують половину доходу від інвестицій терміном три місяці, з ймовірністю 99%;

- портфель цінних паперів, утримуваних до погашення. Частина цінних паперів, які не підпадають під дію суворих вимог щодо ліквідності та можуть утримуватися до погашення, розміщуються в даному портфелі;

- портфель золота. Інвестиційний ринок золота є досить обмежений та відносно неліквідний, а його процентні ставки, як правило, є низькі. Саме тому Банк Литви інвестує золото лише у тих випадках, коли це є економічно вигідно.

Також слід зазначити, що до складу міжнародних резервів будь-якої країни зазвичай відносять офіційні валютні резерви, резервну позицію у Міжнародному валютному фонді авуари у спеціальних правах запозичення (СПЗ), офіційні запаси золота та інші резервні активи. Співвідношення між цими складовими, а також вибір шляхів їх зберігання та застосування є індивідуальним для кожної держави та відповідає особливостям економічної політики та ситуації в країні. В таблиці 1 подано структуру міжнародних резервів країн Балтії у 2016 році.

Таблиця 1

Структура міжнародних резервів країн Балтії у 2016 році, %

	Офіційні валютні запаси	Резервна позиція в МВФ	СПЗ	Золото	Інші резервні активи
Естонія	69,93	17,95	8,92	2,65	0,55
Латвія	88,14	0	4,63	7,23	0
Литва	73,97	0	11,78	14,25	0

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Найбільша частка міжнародних резервів (70-88%) у країнах Балтії припадає на офіційні валютні запаси, які зберігаються у конвертованій іноземній валюті та складаються з цінних паперів та загальної суми готівкової валюти і депозитів. Велика частина резервних активів Естонії (18%) зберігається в резервній позиції в МВФ, а Литви (14%) – у золоті. В свою

чергу, в Латвії та Литві взагалі відсутні інші резервні активи та запаси в резервній позиції в МВФ.

Підсумовуючи, слід зазначити, що важливість управління міжнародними резервами зумовлена тим, що саме вони можуть забезпечити стійкість країни до шоків потрясінь. Використання ненадійних та ризикованих методів управління резервами обмежує можливості прийняття ефективних рішень відповідними державними органами під час фінансових криз, що в свою чергу може поглиблювати самі кризи. Крім того, використання таких методів часто сприяє значним фінансовим затратам та загрожує репутації країни.

Список використаних джерел:

1. Annual Report of the Bank of Lithuania 2015 [Electronic resource] – Available at: <https://www.lb.lt/en/publications/annual-report-2015>
2. Central Bank Reserves [Electronic resource] – Available at: <http://www.eestipank.ee/en/monetary-policy/central-bank-reserves>
3. IMF Data Template on International Reserves and Foreign Currency Liquidity [Electronic resource] – Available at: <http://www.imf.org/external/np/sta/ir/IRProcessWeb/index.aspx>
4. The Bank of Latvia's Foreign Reserves [Electronic resource] – Available at: <https://www.bank.lv/en/component/content/article/550-publications/3003-the-bank-of-latvias-foreign-reserves?Itemid=201>

Узун В.В.

аспірант,

Маріупольський державний університет

РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПІВДЕННО-СХІДНІЙ АЗІЇ

На даний момент можна з упевненістю говорити, що світова фінансова криза стала одним з найсильніших чинників, стимулюючим інтеграційні процеси в регіонах. По всьому світу спостерігається збільшення частки міжрегіональної взаємодії. У період нестабільності світового ринку більшість держав поглиблює зв'язки з регіональними партнерами, нехай вони і не приносять великого доходу, але відрізняються більш високою стабільністю в порівнянні з світовим ринком в цілому.

Не уникнув загальної тенденції і азійський регіон, тим більше що внутрішні зв'язки АТР традиційно займають значну частку в економіці окремих його країн. Японія, втративши значну частку ринку в Америці та Євросоюзі, частково відшкодовує ці втрати шляхом налагодження відносин з Китаєм і країнами АСЕАН. АСЕАН, в свою чергу, показуючи досить високу виживаність в умовах кризи і не тільки, поглиблює зв'язки з великими державами, але й об'єднує власні інтереси, закріплюючи свою позицію на світовому ринку.